

Repræsentantskabsmøde i Vandrådet

Onsdag den 20. april 2022

Status for arbejdet med Boringsnære Beskyttelsesområder (BNBO)

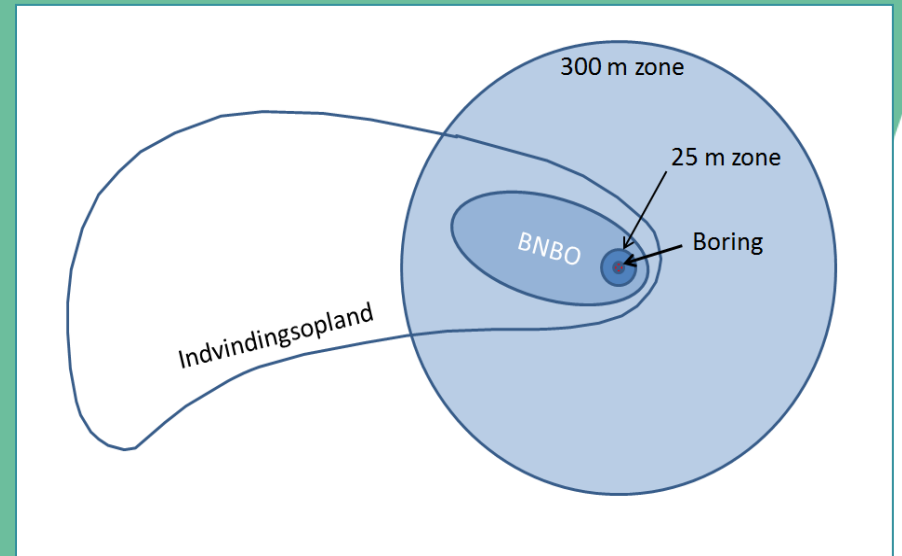
v/Claus Holst Iversen
Viborg Kommune

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er defineret som fagligt og administrativt udpegede nærområder til boringer til almene vandforsyninger, hvor der er en særlig risiko for forurening af det grundvand, som bruges til drikkevand.

BNBO er karakteriseret som et område, hvor der kan være en relativ ringe fortynding af en eventuel forurening. Der er også relativt kort transporttid for grundvandet til boringen og dermed kort tid til at træffe forholdsregler, hvis der skulle ske forurening af grundvandet. En forureningshændelse i boringens nærområde kan i værste tilfælde føre til, at magasinet forurenes i et omfang, så indvindingen må ophøre, eller at der skal gennemføres meget bekostelige afværgeforanstaltninger. Dette kan betyde, at den øvrige indsats i boringens indvindingsopland er spildt. Desuden kan indvindingen fra boringen under særlige geologiske og hydrologiske forhold øge grundvandsdannelsen fra terræn, hvorved en forurening eventuelt hurtigere vil kunne nå grundvandet.

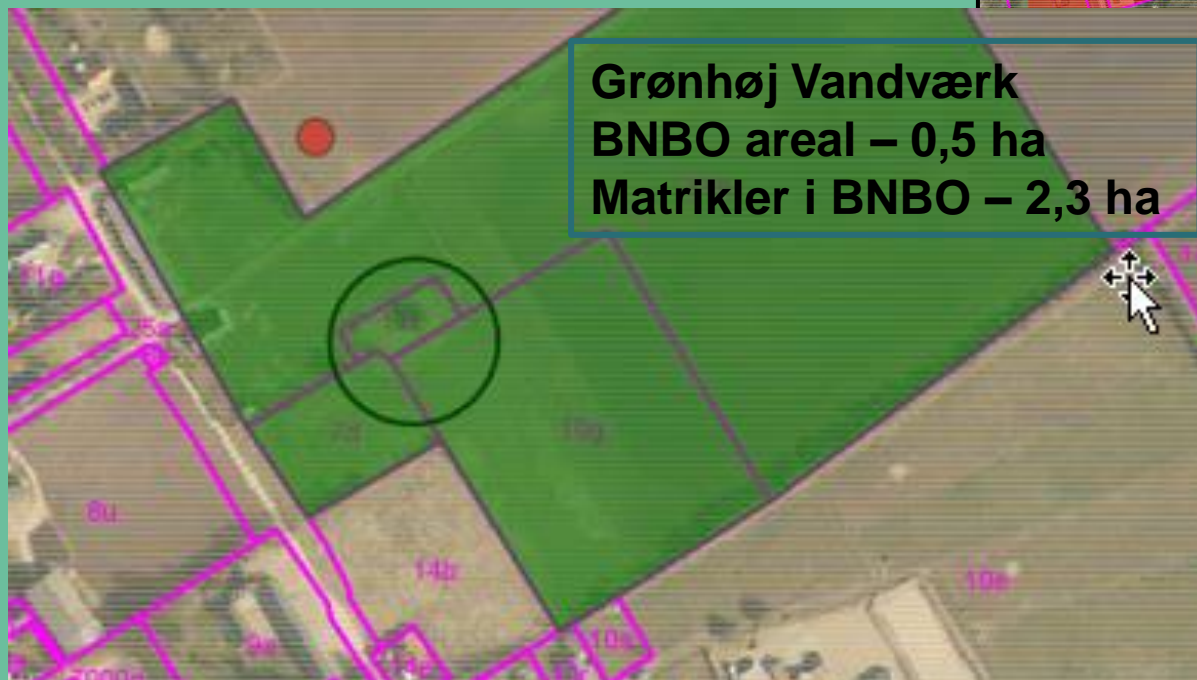
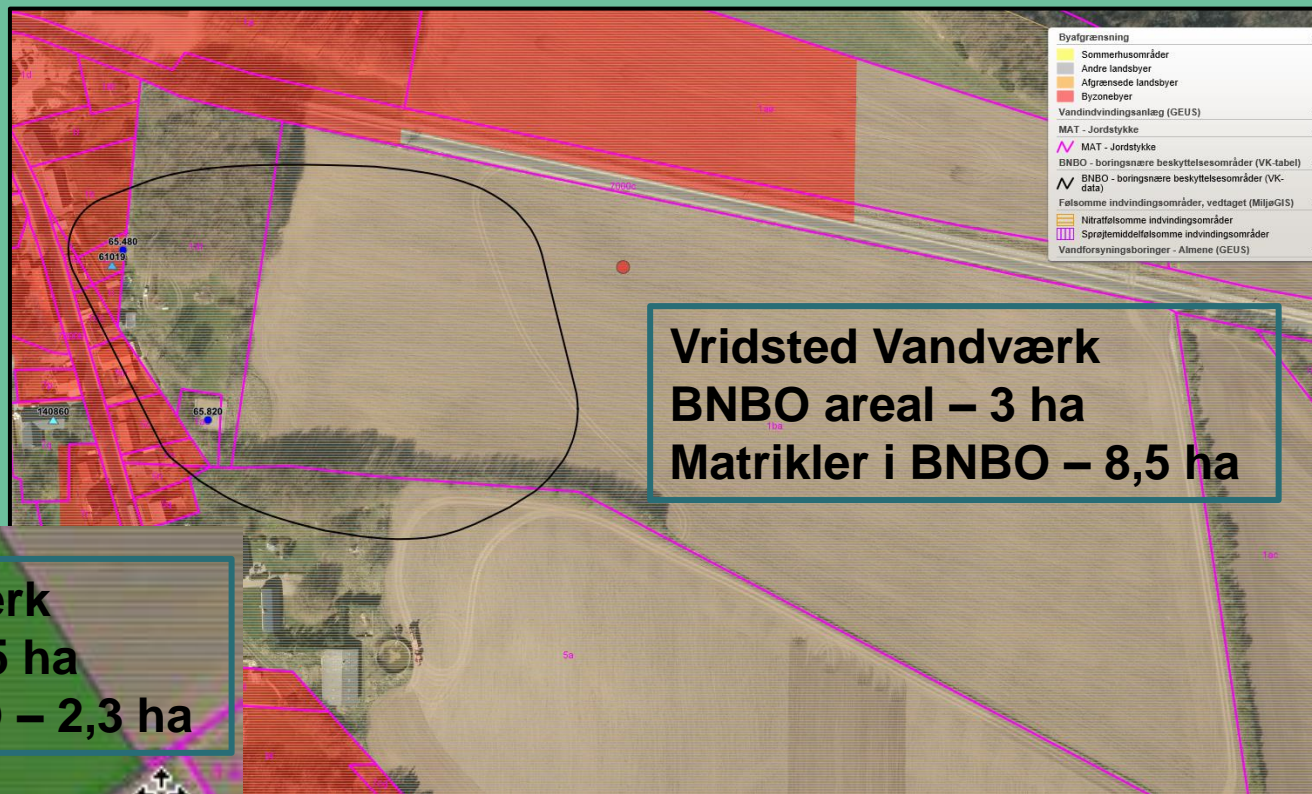

Kilde: Vejledning om BNBO, Miljøstyrelsen 2020.

BNBO – Arealoppgørelse i Viborg Kommune

BNBO-areal i alt:	262 ha
Sårbare BNBO'er:	205 ha
○ Mark og plantager	50-60%*
○ Skov el. natur	10-20%*
○ By	30%*

*Ikke tilpasset til mark/matrikel grænser

Status for BNBO-arbejdet

- 2/3-dele af kommunes vandværker er udpegede som sårbare = indsatser på ca. 50 vandværker.
- 2 vandværk hvor der er gennemført en aftale på ekspropriationslignende vilkår, hvor erstatning blev skattefri. (Daubjerg VV, og Møldrup VV).
- 3 vandværker som er i gang med at lave frivillige aftaler. (Kvorning VV og Bjerregrav VV, og Ørum VV)
- 1 virksomhed har fået påbud om ikke at anvende pesticider
- Økotjek indenfor BNBO og indsatsområder
- Dagsorden om BNBO med henstilling om beskyttelse.
- VK har udsendt infobrev og virkemiddelkatalog til vandværker.
- Ca. 35 vandværker har tilkendegivet via spørgeskema at de ønsker hjælp fra VK med at lave aftaler med lodsejere før 2023.
- Flere vandværker er afventende med opgaven da finansieringen ift. muligt vandsamarbejde er uafklaret.

Vigtige forudsætninger for BNBO-aftale

- At der laves frivillige aftaler
 - Kommunen kan lave aftaler under ekspropriationslignende vilkår – skattefritagelse ift. erstatning.
- Vandværk og lodsejerne går positivt ind i dialog om at beskytte BNBO
- Aftaler indgås før 2023, hvis vandværkerne og lodsejere selv vil have indflydelse på aftalerne. Herefter er det Staten som afgør erstatningsvilkår.
- Vandværker har den nødvendige finansiering på plads
 - Gennem et Vandsamarbejde eller egen finansiering.

Virkemiddelkatalog

Hvem?

- Udarbejdet af NIRAS i samarbejde med Viborg Kommune.
- Vandværker og lodsejere

Hvad?

- Overblik over de mest almindelige virkemidler til grundvandsbeskyttelse + eksempler
- Inspiration til vælg og prioritering mellem virkemidler, afhængig af vandværkets situation

[Link: Grundvandsbeskyttelse Virkemiddelkatalog September 2020](#)

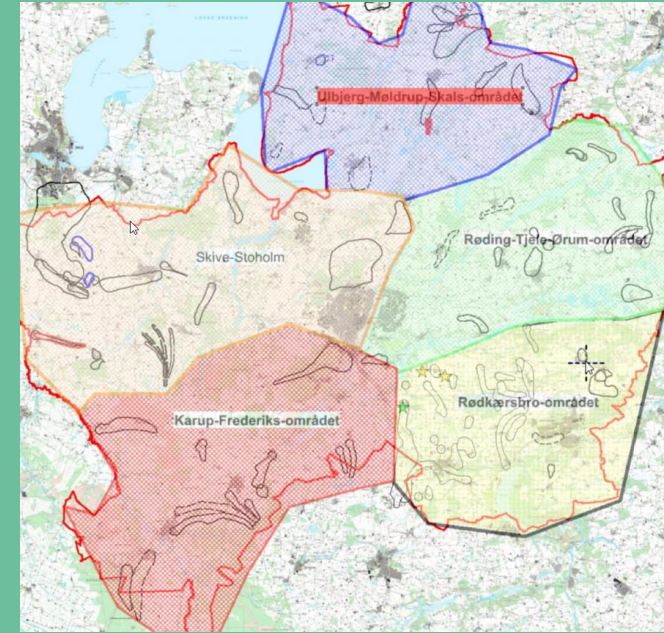
Status for et Vandsamarbejde i Viborg Kommune

v/Claus Holst Iversen
Viborg Kommune

Baggrund i det tidlige KMU arbejde

- KMU beslutning d. 30. oktober 2019, at forvaltningen undersøger mulighederne for at etablere et vandsamarbejde imellem kommunes almene vandværker.
- Nov. 2019 afholdt 5 møder for alle almene vandværker i 5 delområder:
Stor interesse for møderne - ud af kommunes 75 almene vandværker deltog ca. 60.
1. Karup-Frederiks, 2. Skive-Stoholm, 3. Rødkærsbro, Rødding-Tjele-Ørum, 5. Ulbjerg-Møldrup-Skals
- Jan. 2020 - Stormøde med alle vandværker med deltagelse af KMU og Formanden for Vandsamarbejdet i Sønderborg Kommune.
- Mar. 2020 – Forslag til et vandsamarbejde i 4 ugers høring blandt alle vandværker.
- Sep. 2020 Indstilling fra Forvaltningen i KMU om endeligt vedtagelse af et Vandsamarbejde
- Beslutningen udsat – Energi Viborg stiller spg. til om EVV kan få godtgjort nogle af de midler som er investeret i Neckelmanns Plantage i Viborg Nord.
- Forvaltningen har udarbejdet en juridisk undersøgelse – og afdækket muligheden.

Indkomne hørings svar i høringsperioden

I høringsperioden er der kommet 16 hørings svar fra 16 almene vandværker.

- Flertallet af de indkomne hørings svar stiller sig positivt over for etablering af et vandsamarbejde.
- Sammensætning af bestyrelsen: Flere vandværker har ønsket, at Viborg Kommune ikke er med i bestyrelsen eller deltager uden stemmeret.
- Beskyttelsesbehovet: Hvor stort er det i Viborg Kommune?
- Storforbrugere: Hvad betyder det økonomisk, om man er almindelig forbruger eller storforbruger?
- Det pointeres, at det er vigtigt med en fortsat decentral vandforsyningsstruktur.
- Hvad med de vandværker, der allerede har investeret i grundvandsbeskyttelse?
- Alle skal med, evt. ved hjælp af et påbud efter § 48 i Vandforsyningsloven, dels af hensyn til de regulatoriske rammer, Energi Viborg Vand er underlagt, dels så alle vandværker er med fra start til at bidrage økonomisk

Finansiering

3 vandværker har beskyttet deres kildeplads

- Møldrup Vandværk – i alt 10 ha (BNBO) – 1.425.000 kr.
- Daugbjerg Vandværk – i alt ca. 9 ha (IVO) – 1.400.000 kr.
- Energi Viborg – I alt – 119 ha (IVO) – 17.100.000 kr.

Kompensation til vandværker som har beskyttet deres kildeplads

Det forudsætter en byrådsbeslutning, der siger:

- at såfremt vandsamarbejdets medlemmer ikke i fællesskab kan beslutte en kompensationsmodel vil Viborg Kommune, stille vilkår herom.
- at der i forbindelse med et påbud fastsættes en tidsramme for, hvor langt tilbage i tiden en kompensation skal gives
- at kompensationen gradueres efter hvornår investeringen er udført, således at kompensationsgraden kobles til den økonomiske afskrivningstid.
- Kompensation til vandværker og forsyninger samlet set vil beløbe sig til ca. 10-20 mio. kr.

Politisk behandling

Forslag til politisk behandling:

Dagsorden til KMU den 26. april 2022 – det indstilles

1. at der etableres et vandsamarbejde, som omfatter alle almene vandværker i Viborg Kommune med virkning fra 2022 til 2032,
2. at vandsamarbejdet senest skal være oprettet i 2022, så indbetaling til vandsamarbejdet kan ske fra 2023,
3. at vandsamarbejdet påbydes alle almene vandværker i Viborg Kommune efter Miljøbeskyttelseslovens § 48,

